บทที่ 7 การประกันภัยรถยนต์ และการประกันอัคคีภัย

บรรยายโดย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หรรษา คล้ายจันทร์พงษ์

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1. การประกันภัยรถยนต์
2. ประเภทของการประกันภัยรถยนต์
3. การประกันอัคคีภัย

การประกันภัยรถยนต์และการประกันอัคคีภัย

การประกันวินาศภัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินและความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก โดยผู้รับประกันภัยจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนเมื่อเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ซึ่งผู้เอาประกันภัยจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย การประกันวินาศภัยแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น การประกันภัยรถยนต์ การประกันอัคคีภัย การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง และการประกันภัยเบ็ดเตล็ด

การประกันภัยรถยนต์

ความหมายของการประกันภัยรถยนต์

ในชีวิตประจำวันรถยนต์เป็นยานพาหนะ ที่มีความจำเป็นต่อการเดินทาง และจำนวนรถยนต์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปัจจุบันนี้การทำประกันภัยรถยนต์เป็นประเภท การประกันวินาศภัยที่มีการทำประกันภัยมากที่ที่สุด มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 4 (9) ได้บัญญัติไว้ว่า “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้ในการขนส่งทางบกด้วยกำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่นและหมายความรวมถึงรถพ่วงของรถนั้นด้วยทั้งนี้เว้นแต่รถไฟ (ธานี วรภัทร์, 2558, หน้า 108)

การประกันภัยรถยนต์ คือ การประกันภัยความสูญเสียหรือความเสียหาย อันเกิดจากการใช้รถยนต์ (ชูเกียรติ ฤกษ์อุดม, 2542, หน้า 117)

การประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์ คือ การประกันความสูญเสีย หรือเสียหายอันเกิดจากการใช้รถยนต์ (มุกดา โควหกุล, 2541, หน้า 176)

การประกันภัยรถยนต์ถือเป็นประกันภัยที่คุ้มครองความเสี่ยงภัยอย่างแท้จริง เพราะผู้ที่ทำประกันภัยได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนและเป็นการขจัดภัยที่เกิดขึ้น ดังนั้นประกันภัยรถยนต์จึงคุ้มครองความเสียหายอันเกิดจากการใช้รถยนต์ดังต่อไปนี้

การประกันภัยรถยนต์

1. ความเสี่ยงภัยต่อตัวรถยนต์ คือ ความเสี่ยงภัยที่เกิดจากรถยนต์คันที่เอาประกันภัยเสียหาย เช่น ชน คว่ำ ไฟไหม้ รถยนต์ถูกลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

2. ความเสี่ยงต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย คือ ความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกายหรืออนามัยของผู้ขับขี่ ผู้โดยสารที่อยู่ในรถยนต์ของผู้ขับขี่ เช่น การบาดเจ็บ การมรณะ ทุพลภาพ

3. ความเสี่ยงต่อผู้รับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก คือ ความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกายอนามัยและทรัพย์สินของบุคคลภายนอกบุคคลภายนอกนี้จะไม่รวมถึงลูกจ้างคู่สมรสบิดา มารดา และบุตรของผู้ขับขี่รถยนต์ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เช่นผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่อยู่ในรถยนต์คันอื่น หรือผู้ประสบภัยอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือประสบเหตุอันเนื่องมาจากอุบัติที่เกิดจากรถยนต์คันที่เอาประกัน

การประกันภัยรถยนต์

ประเภทของการประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์ในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับและการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ (ฐิติวดี ชัยรัตน์, 2560; ธานี วรภัทร์, 2558) ซึ่งมีรายละเอียดที่สรุปได้ดังนี้

1 **การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (compulsory motor insurance)** การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ หรือที่รู้จักกันดีในชื่อ "ประกัน พ.ร.บ." เป็นการประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รถทุกคันที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบกและรถที่ขับเคลื่อนด้วยกำลังเครื่องยนต์ไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น มีประกันภัยรถยนต์ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นสวัสดิการจากรัฐที่มอบให้ประชาชนผู้ประสบภัยจากรถที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ให้ได้รับการชดใช้ค่าเสียหาย การรักษาพยาบาลอย่างทันท่วงที หรือได้รับค่าปลงศพกรณีเสียชีวิต ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

การประกันภัยรถยนต์

1.1 ผู้ที่ต้องทำประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 4 กำหนดให้เจ้าของรถหรือผู้มีกรรมสิทธิ์ในรถ ผู้เช่าซื้อรถ หรือผู้มีกรรมสิทธิ์ครอบครองตามสัญญาเช่าซื้อ และเจ้าของรถซึ่งนำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราว ต้องทำประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ หากฝ่าฝืนไม่ทำประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ จะได้รับโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

1.2 ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจากประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจากประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ คือ ทุกคนที่ประสบภัยจากรถ ไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่ ผู้โดยสาร คนเดินเท้าที่ได้รับอุบัติเหตุบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ไม่ว่าจะได้รับอุบัติเหตุขณะที่อยู่ในรถหรืออยู่นอกตัวรถก็ตาม

การประกันภัยรถยนต์

1.3 ความคุ้มครองที่ผู้ประสบภัยจากประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ ความคุ้มครองที่ผู้ประสบภัยได้รับจากประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ

1.3.1 ค่าเสียหายเบื้องต้น เป็นค่าเสียหายที่บริษัทประกันภัยจะจ่ายให้แก่ผู้ประสบภัยหรือทายาท ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่บริษัทประกันภัยได้รับคำร้องขอ โดยไม่ต้องรอพิสูจน์ความผิด

- **1.3.1.1 กรณีบาดเจ็บ**: ผู้ประสบภัยจะได้รับค่ารักษาพยาบาลตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท
- **1.3.1.2 กรณีเสียชีวิต:** ทายาทจะได้รับค่าปลงศพ 35,000 บาท (สำหรับกรมธรรม์ที่คุ้มครองตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2546 เป็นต้นไป)
- **1.3.1.3 กรณีเสียชีวิตภายหลังจากการรักษาพยาบาล:** ทายาทจะได้รับค่ารักษาพยาบาลตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท และค่าปลงศพ 35,000 บาท รวมไม่เกิน 50,000 บาท

การประกันภัยรถยนต์

1.3.2 ค่าเสียหายส่วนเกินกว่าค่าเสียหายเบื้องต้น เป็นค่าเสียหายที่บริษัทประกันภัยจะจ่ายให้ภาย หลังจากที่มีการพิสูจน์ความรับผิดทางกฎหมายแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

- **กรณีรถคันที่เอาประกันภัยเป็นฝ่ายผิด:** บริษัทประกันภัยจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายทั้งหมดให้แก่ผู้ประสบภัยหรือทายาท
- **กรณีบาดเจ็บ:** ผู้ประสบภัยจะได้รับค่ารักษาพยาบาลตามความเป็นจริง แต่ไม่เกิน 50,000 บาท
- **กรณีเสียชีวิต หรือสูญเสียอวัยวะ หรือทุพพลภาพ:** ผู้ประสบภัยหรือทายาทจะได้รับ 100,000 บาท ไม่ว่าจะมีค่ารักษาพยาบาลหรือไม่

การประกันภัยรถยนต์

1.4 ความคุ้มครองกรณีไม่มีผู้ใดยอมรับผิด เมื่อรถทั้ง 2 คันมีประกันภัยรถยนต์ตาม พ.ร.บ. แต่ไม่มีฝ่ายใดยอมรับผิด ผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นผู้โดยสารจะได้รับความคุ้มครองตามหลักการสำรองจ่าย ดังนี้

1.4.1 กรณีบาดเจ็บ: ผู้ประสบภัยจะได้รับค่ารักษาพยาบาลตามใบเสร็จ ไม่เกิน 50,000 บาทต่อคน

1.4.2 กรณีเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ หรือทุพพลภาพถาวร: ผู้ประสบภัยหรือทายาทจะได้รับค่าสินไหมทดแทนหรือค่าปลงศพ 100,000 บาทต่อคน

การประกันภัยรถยนต์

1.5 ความคุ้มครองกรณีไม่มีคู่กรณีจากการเกิดอุบัติเหตุ

1.5.1 กรณีผู้ประสบภัยเป็นผู้ขับขี่และเป็นฝ่ายผิด หรือไม่มีผู้ใดรับผิด: ผู้ประสบภัยสามารถยื่นคำร้องขอค่าเสียหายเบื้องต้นจาก บริษัทกลางผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2540 เพื่อรับคำร้องและจ่ายค่าสินไหมทดแทนแทนบริษัทประกันภัย

1.5.2 กรณีผู้ประสบภัยเป็นผู้โดยสารหรือบุคคลภายนอกรถที่กระทำผิด: ผู้ประสบภัยจะได้รับการชดใช้ค่าเสียหาย **- บาดเจ็บ: ไม่เกิน 50,000 บาท**

- เสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ หรือทุพพลภาพถาวร: 100,000 บาท

การประกันภัยรถยนต์

1.6 ความคุ้มครองกรณีไม่ได้รับการชดใช้จากบริษัทประกันภัย ผู้ประสบภัยสามารถยื่นขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจาก กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ในกรณีที่ไม่ได้รับการชดใช้จากบริษัทประกันภัย หรือเจ้าของรถไม่มีประกันภัยรถยนต์ตาม พ.ร.บ. หรือไม่สามารถเรียกร้องจากที่ใดได้ เช่น เจ้าของรถชนแล้วหนี

1.7 อัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ อัตราเบี้ยประกันภัยจะได้รับการปรับปรุงเป็นระยะๆ ให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัย โดยคิดอัตราเดียวกัน แยกตามประเภทรถและลักษณะการใช้รถ

การประกันภัยรถยนต์

1.8 รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องทำประกันภัย ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 8 รถบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องทำประกันภัย ดังนี้

- รถสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
- รถของสำนักพระราชวัง
- รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา ราชการส่วนท้องถิ่น และรถยนต์ทหาร
- รถอื่นๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น รถของหน่วยงานธุรการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานธุรการที่เป็นอิสระ

การประกันภัยรถยนต์

2 **การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ (voluntary motor insurance)** การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจเป็นการประกันภัยรถยนต์ที่กฎหมายมิได้บังคับให้เจ้าของรถยนต์ทำประกันภัยรถยนต์ประเภทนี้ การทำประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้เอาประกันภัยที่มีความต้องการในการบริหารความเสี่ยงภัย (risk preference)

2.1 ประเภทของการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ (classifications of voluntary motor insurance) การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจสามารถแบ่งได้ 4 ประเภทตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ

การประกันภัยรถยนต์

2.1.1 การประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 (comprehensive) ให้ความคุ้มครองมากกว่าการประกันภัยรถยนต์ประเภทอื่น ๆ โดยมีความคุ้มครองหลัก ๆ ดังนี้

- **2.1.1.1 ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลภายนอก** เฉพาะส่วนที่เกินวงเงินสูงสุดที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (พ.ร.บ.)
- **2.1.1.2 ความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอก** จะให้ความคุ้มครองเฉพาะฝ่ายคู่กรณีเท่านั้น
- **2.1.1.3 ความคุ้มครองความเสียหายต่อตัวรถยนต์คันที่เอาประกันภัย** ที่เกิดจากการสูญหายหรือไฟไหม้ (fire and theft) ทำให้รถยนต์คันที่เอาประกันภัยเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วน
- **2.1.1.4 ความคุ้มครองความเสียหายต่อตัวรถยนต์คัน** ที่เอาประกันภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (own damage) ตัวอย่างเช่น รถยนต์ที่เอาประกันภัยได้รับความเสียหาย รถยนต์เกิดอุบัติเหตุการชนกัน รถยนต์ถูกขูดขีด วัสดุสิ่งของตกทับรถยนต์ เป็นต้น

การประกันภัยรถยนต์

2.1.2 การประกันภัยรถยนต์ประเภท 2 (second party liability ,fire and theft) ให้ความคุ้มครองน้อยกว่าการประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 โดยมีความคุ้มครองหลัก ๆ ดังนี้

- **2.1.2.1 ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลภายนอก** เฉพาะส่วนที่เกินวงเงินสูงสุดที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (พ.ร.บ.)
- **2.1.2.2 ความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอก** จะให้ความคุ้มครองเฉพาะฝ่ายคู่กรณีเท่านั้น
- **2.1.2.3 ความคุ้มครองความเสียหายต่อตัวรถยนต์** ที่เอาประกันภัยที่เกิดจากการสูญหายหรือไฟไหม้ ทำให้รถยนต์คันที่เอาประกันภัยเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วน

การประกันภัยรถยนต์

2.1.3 การประกันภัยรถยนต์ประเภท 3 (third party liability only) ให้ความคุ้มครองน้อยกว่าการประกันภัยประเภท 1 และประเภท 2 โดยให้ความคุ้มครองเฉพาะความรับผิดตามกฎหมายต่อบุคคลภายนอก ดังนี้

- **2.1.3.1 ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลภายนอก** เฉพาะส่วนที่เกินวงเงินสูงสุดที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (พ.ร.บ.)
- **2.1.3.2 ความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอก** จะให้ความคุ้มครองเฉพาะฝ่ายคู่กรณีเท่านั้น

การประกันภัยรถยนต์

2.1.4 การประกันภัยรถยนต์ประเภท 4 (forth party property damage only) ให้ความคุ้มครองเฉพาะความรับผิดตามกฎหมายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอกเท่านั้น สำหรับผู้เอาประกันภัยที่เลือกซื้อการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจประเภท 4 นั้นตระหนักว่าตนได้มีการประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (พ.ร.บ.) ที่ให้ความคุ้มครองตามความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของบุคคลภายนอกแล้วจึงไม่เลือกซื้อประกันภัยประเภทอื่น เพราะการซื้อกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ประเภทอื่นจะมีเบี้ยประกันสูงกว่า การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจทั้ง 4 ประเภทดังนี้ที่กล่าวข้างต้น

สามารถสรุปความคุ้มครองความเสียหายดังแสดงในตารางที่ 7.1

การประกันภัยรถยนต์

ตารางที่ 7.1 ความคุ้มครองการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ 4 ประเภท * กำหนดวงเงินคุ้มครอง

ความคุ้มครอง	ประเภทการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ					
	1	2	3	4	2+	3+
ความรับผิดชอบต่อชีวิตร่างกายหรืออนามัยของบุคคลภายนอก	/	/	/		/	/
ความรับผิดต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอก	/	/	/	/	/	/
รถยนต์สูญหายหรือไฟไหม้	/	/			/	/
ความเสียหายต่อตัวรถยนต์คันที่เอาประกันภัย	/				/	/

การประกันภัยรถยนต์

นอกจากประเภท 1 - 4 ผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกซื้อประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจที่ให้ความคุ้มครองเฉพาะบางภัยได้ เช่น

- ความรับผิดต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก
- ความเสียหายต่อรถยนต์จากการสูญหายและไฟไหม้
- ความเสียหายต่อรถยนต์จากอุบัติเหตุที่มีคู่กรณีเป็นยานพาหนะทางบก

การประกันภัยรถยนต์

2.2 ปัจจัยกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ (factors affecting voluntary motor insurance tariff) การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจถือเป็นถือเป็นปัจจัยที่นำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดประเภทของการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ ซึ่งยังมีปัจจัยอื่น คือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีที่ทันสมัย นโยบายภาครัฐ ปัจจัยกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจประกอบด้วย

2.2.1 ลักษณะการใช้รถยนต์: เช่น ใช้เพื่อการพาณิชย์ ส่วนบุคคล รถพยาบาล รถดับเพลิง รถเพื่อการเกษตร รถเพื่อการก่อสร้าง

2.2.2 ขนาดเครื่องยนต์: เช่น ขนาดเครื่องยนต์ (น้อยกว่า 1600cc หรือมากกว่า 2000cc) จำนวนที่นั่ง น้ำหนักบรรทุก

2.2.3 ผู้ขับขี่: เช่น อายุ เพศ ประวัติการขับขี่

การประกันภัยรถยนต์

ปัจจัยด้านผู้ขับขี่ที่มีผลต่อเบี้ยประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจในประเทศไทย

ในประเทศไทยพิจารณา 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่

อายุ

- อายุ 18-24 ปี: เบี้ยประกันสูงที่สุด
- อายุ 25-35 ปี: เบี้ยประกันสูงเป็นอันดับสอง
- อายุ 36-50 ปี: เบี้ยประกันสูงเป็นอันดับสาม
- อายุเกิน 50 ปี: เบี้ยประกันต่ำที่สุด

ประวัติการขับขี่ ไม่มีการเคลมในปีที่ผ่านมา จะได้รับส่วนลดเบี้ยประกันในปีถัดไป ดังนี้

- ปีแรก: ส่วนลด 20%
- 2 ปีติดต่อกัน: ส่วนลด 30%
- 3 ปีติดต่อกัน: ส่วนลด 40%
- 4 ปีขึ้นไป: ส่วนลด 50%

การประกันภัยรถยนต์

2.2.4 กลุ่มรถยนต์: แบ่งกลุ่มตามยี่ห้อ ราคา ค่าซ่อม และระบบความปลอดภัย หรือแบ่งตามมูลค่ารถยนต์

2.2.5 อายุรถยนต์: รถยนต์เก่า เสื่อมโทรม เสียหายง่าย

2.2.6 จำนวนเงินเอาประกันภัย: ขึ้นอยู่กับชนิด ยี่ห้อ รุ่นปี ไม่เกินมูลค่ารถ

2.2.7 ประเภทของภัยที่ให้ความคุ้มครอง: คุ้มครองรวมถูกกว่าแยกประกัน

2.2.8 ลักษณะทางกายภาพ การใช้รถยนต์: ใช้ในประเทศ/ต่างประเทศ

2.2.9 จำนวนรถยนต์: ประกันหลายคัน เบี้ยถูกกว่า

2.2.10 ปัจจัยอื่นๆ: สภาพอากาศ ภูมิภาค

การประกันภัยรถยนต์

2.3 ความเสียหายส่วนแรก (deductible)

- ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบความเสียหายส่วนแรกเอง
- บริษัทประกันภัยจะลดเบี้ยประกันภัยให้
- ยกตัวอย่างเช่น ความเสียหายส่วนแรก 2,000 บาท บริษัทประกันภัยอาจลดเบี้ยประกันภัย 2,000 บาท และลดเบี้ยประกันเพิ่มอีก 10% สำหรับส่วนที่เกิน 2,000 บาท

2.4 การยกเว้นทั่วไป (exclusion) กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ไม่คุ้มครองความเสียหายจากกรณีต่อไปนี้

2.4.1 สงคราม: การรุกราน การกระทำของชาติศัตรู การสู้รบ (ไม่ว่าจะมีประกาศสงครามหรือไม่)

2.4.2 สงครามกลางเมือง: การแข็งข้อของทหาร กบฏ การปฏิวัติ การต่อต้านรัฐบาล การยึดอำนาจ การก่อความวุ่นวาย

2.4.3 วัตถุอาวุธปรมาณู: พลังงานปรมาณู พลังงานจากนิวเคลียสของอะตอม

2.4.4 การแตกตัวของประจุ: การแผ่รังสี การกระทบกับกัมมันตภาพรังสีจากเชื้อเพลิงปรมาณู

การประกันภัยรถยนต์

การประกันภัยรถยนต์จึงเป็นเครื่องมือของรัฐในการแก้ปัญหาบางประการในสังคม เพื่อเป็นสวัสดิสงเคราะห์แก่ประชาชนในอันที่จะบรรเทาหรือช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเสียหาย ให้ได้รับการชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นบางครั้งเมื่อเกิดความเสียหายแล้วประชาชนบางรายไม่มีความสามารถพอที่จะจ่ายได้ก็ยังมีค่าเสียหายเหล่านี้มาจ่ายแทนทำให้ลดความวิตกกังวลลงได้

การประกันอัคคีภัย

การใช้ไฟในชีวิตประจำวันมีความเสี่ยง ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินจากไฟไหม้ ฟ้าผ่า หรือแก๊สระเบิด การประกันอัคคีภัยจึงเป็นเครื่องมือบริหารความเสี่ยงที่ช่วยผู้ประสบภัยจากอัคคีภัยได้ โดยแบ่งเป็นการประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัย สถานประกอบธุรกิจ และการประกันภัยธุรกิจหยุดชะงัก

การประกันอัคคีภัย คือ การประกันภัยที่มีวัตถุที่นำไปประกันเป็นทรัพย์สิน ซึ่งออกเป็น อาจจะเป็นสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ประเภทสิ่งปลูกสร้าง ที่อาจจะประสบกับความเสียหายจาก “ไฟ” (ชูเกียรติ ฤกษ์อุดม, 2542, หน้า 101)

การประกันอัคคีภัย หมายถึง การประกันความสูญเสียหรือเสียหายของทรัพย์สิน ที่เอาประกันภัยจากอัคคีภัย ซึ่งถือเป็นหลักของการประกันภัยประเภทนี้ (อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2554, หน้า 14-15)

การประกันอัคคีภัย

การประกันอัคคีภัย

จากความหมายของการประกันอัคคีภัยจะเห็นได้ว่าเป็นการประกันภัยที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ที่เกิดความเสียหายจากไฟไหม้

ฐิติวดี ชัยรัตน์ (2560) ได้จำแนกการประกันอัคคีภัยตามกรมธรรม์ประกันอัคคีภัยมี 2 แบบ คือซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดดังนี้

การประกันอัคคีภัย

1 **การประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัย (household fire insurance)**

1.1 กรมธรรม์ประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัยคุ้มครองความเสียหายจากเหตุการณ์ต่อไปนี้

- **1.1.1 ไฟไหม้ ไฟลุก:** การเผาไหม้จากวัสดุต่างๆ
- **1.1.2 ฟ้าผ่า:** รวมถึงความเสียหายต่อเครื่องใช้ไฟฟ้าจากการลัดวงจรจากฟ้าผ่า
- **1.1.3 การระเบิด:** วัตถุระเบิด เช่น ดินปืน ทำมะถัน
- **1.1.4 ยานพาหนะ:** ความเสียหายจากการชนของยานพาหนะ หรือสัตว์ เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย (ที่ไม่ใช่ของผู้เอาประกันภัย)
- **1.1.5 อากาศยาน:** วัตถุที่ตกจากอากาศยาน
- **1.1.6 น้ำ:** ความเสียหายจากน้ำหรือไอน้ำจากท่อ ถัง ระบบทำความร้อน เครื่องสูบน้ำ ท่อดับเพลิง ระบบทำความเย็น ระบบปรับอากาศ น้ำฝนที่ไหลเข้าสิ่งปลูกสร้าง (ไม่รวมน้ำท่วม และการแตกของท่อประปานอกอาคาร)

การประกันอัคคีภัย

1.2 ภัยเพิ่มเติม ผู้เอาประกันภัยสามารถซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมสำหรับภัยต่างๆ ดังนี้ ลมพายุ ลูกเห็บ แผ่นดินไหว ควัน น้ำท่วม จลาจลและนัดหยุดงาน การกระทำอย่างป่าเถื่อน ไฟป่า ภัยต่อเครื่องไฟฟ้า

1.3 ภัยยกเว้น ภัยที่ผู้เอาประกันภัยไม่สามารถซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมได้ ได้แก่ สงครามหรือสงครามกลางเมือง การกบฏ ปฏิวัติ จลาจล ภัยจากอาวุธนิวเคลียร์และการแผ่รังสี

1.4 ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราเบี้ยประกันภัย บริษัทประกันภัยจะพิจารณาอัตราเบี้ยประกันอัคคีภัยจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน (เขตเมืองชั้นใน เขตเมืองชั้นนอก เขตชนบท)

การประกันอัคคีภัย

2 **การประกันภัยอัคคีภัยสำหรับสถานประกอบธุรกิจ (commercial fire insurance)**

2.1 สถานประกอบธุรกิจจะได้รับความคุ้มครองความเสียหายต่อสิ่งปลูกสร้าง (ไม่รวมฐานราก) ที่ใช้ประกอบกิจการ เช่น ร้านค้า โรงภาพยนตร์ ศูนย์การค้า โกดัง หรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น รวมถึงทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้สิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ เช่น เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ สินค้า เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้า เป็นต้น

โดยคุ้มครองความเสียหายจากเหตุการณ์ต่อไปนี้

- ไฟไหม้
- ฟ้าผ่า
- การระเบิดของแก๊สที่ใช้สำหรับทำแสงสว่างหรือประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยเท่านั้น

การประกันอัคคีภัย

2.2 ภัยเพิ่มเติม ผู้เอาประกันภัยสามารถซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมได้สำหรับความเสียหายที่เกิดจากภัยต่างๆ ดังนี้ น้ำท่วม ลมพายุ ยานพาหนะ อากาศยาน อุทกภัยจากลูกเห็บ แผ่นดินไหว หมอกควัน ภัยจากน้ำการจลาจล นัดหยุดงาน ภัยจากการกระทำอย่างป่าเถื่อนหรือการกระทำอันมีเจตนาร้าย ภัยจากไฟป่า

2.3 การประกันภัยธุรกิจหยุดชะงัก เป็นการประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองสถานประกอบธุรกิจในกรณีที่เกิดภัยอื่นๆ ที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้การประกันภัยอัคคีภัย หรือการประกันความเสี่ยงภัยทุกชนิดของสถานประกอบธุรกิจนั้น และทำให้ธุรกิจหยุดชะงักลง ซึ่งส่งผลทำให้รายได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ยังคงเกิดขึ้นในระหว่างที่สถานประกอบการหยุดการดำเนินธุรกิจ

กรณีศึกษา: บริษัท โจพัฒนา จำกัด

ข้อมูลบริษัท โจพัฒนา จำกัด เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดกลาง มีโรงงานตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

- ทุนจดทะเบียน: 100 ล้านบาท
- จำนวนพนักงาน: 250 คน
- รายได้ต่อปี: 450 ล้านบาท
- สินทรัพย์รวม: 280 ล้านบาท

สถานการณ์ในช่วงต้นปี 2567 บริษัทประสบปัญหาดังนี้:

1. เกิดเหตุเพลิงไหม้ในโกดังเก็บสินค้า มูลค่าความเสียหาย 15 ล้านบาท
2. พนักงานได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุในสายการผลิต 3 ราย ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล
3. สินค้าที่จัดส่งให้ลูกค้าเกิดความเสียหายระหว่างขนส่ง มูลค่า 2 ล้านบาท
4. ระบบ IT ถูกแฮกเกอร์โจมตี ทำให้ข้อมูลรั่วไหล

กรณีศึกษา: บริษัท โจพัฒนา จำกัด

การประกันภัยที่บริษัทมีอยู่

1. ประกันอัคคีภัยและภัยพิบัติ

- ทุนประกัน: 200 ล้านบาท
- ความรับผิดส่วนแรก: 500,000 บาท
- เบี้ยประกันต่อปี: 800,000 บาท

2. ประกันความรับผิดต่อบุคคลที่สาม

- วงเงินคุ้มครอง: 10 ล้านบาท/ครั้ง
- ความรับผิดส่วนแรก: 100,000 บาท
- เบี้ยประกันต่อปี: 150,000 บาท

3. ประกันสุขภาพและอุบัติเหตุกลุ่มสำหรับพนักงาน

- วงเงินค่ารักษาพยาบาล: 100,000 บาท/คน/ปี
- วงเงินชดเชยกรณีทุพพลภาพ: 500,000 บาท/คน
- เบี้ยประกันต่อปี: 600,000 บาท

กรณีศึกษา: บริษัท โจพัฒนา จำกัด

ให้นักศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษาดังนี้

1. บริษัทควรเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากกรมธรรม์ใดบ้าง และคาดว่าจะได้รับเงินชดเชยเท่าไร
2. การประกันภัยที่มีอยู่เพียงพอต่อความเสี่ยงหรือไม่
3. บริษัทควรทำประกันภัยเพิ่มเติมประเภทใดบ้าง

บทสรุป

การประกันภัยรถยนต์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

1. การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ: เป็นการประกันภัยที่กฎหมายกำหนดให้รถทุกคันต้องมี เพื่อคุ้มครองความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอกที่ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุ

2. การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ: เป็นการประกันภัยที่ผู้ขับขี่สามารถเลือกทำเพิ่มเติมได้ เพื่อเพิ่มความคุ้มครองให้กับรถยนต์และทรัพย์สินของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทย่อย ได้แก่

- ประเภท 1: คุ้มครองครอบคลุมที่สุด ทั้งความเสียหายต่อรถยนต์ของตนเองและคู่กรณี รวมถึงค่ารักษาพยาบาล
- ประเภท 2: คุ้มครองความเสียหายต่อรถยนต์ของคู่กรณี และความเสียหายต่อรถยนต์ของตนเองในกรณีไฟไหม้และถูกขโมย
- ประเภท 3: คุ้มครองความเสียหายต่อรถยนต์ของคู่กรณีเท่านั้น
- ประเภท 4: คุ้มครองความเสียหายต่อทรัพย์สินของคู่กรณีเท่านั้น

บทสรุป

การประกันอัคคีภัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

1. การประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัย: คุ้มครองความเสียหายต่อสิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินภายในที่อยู่อาศัยจากไฟไหม้ ฟ้าผ่า การระเบิด ยานพาหนะ อากาศยาน และภัยอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ภัยลมพายุ ลูกเห็บ แผ่นดินไหว น้ำท่วม จลาจล เป็นต้น

2. การประกันภัยอัคคีภัยสำหรับสถานประกอบธุรกิจ: คุ้มครองความเสียหายต่อสิ่งปลูกสร้างและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจจากไฟไหม้ ฟ้าผ่า และการระเบิด รวมถึงการประกันภัยธุรกิจหยุดชะงัก เพื่อชดเชยรายได้ที่ลดลงจากการหยุดดำเนินธุรกิจชั่วคราว

ผู้เอาประกันภัยควรพิจารณาความคุ้มครองที่ต้องการและเลือกประเภทการประกันภัยที่เหมาะสมกับความเสี่ยงและงบประมาณของตนเอง

คำถามท้ายบท

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การประกันภัยรถยนต์ในประเทศไทย สามารถแบ่งออกเป็นกี่ประเภทอะไรบ้าง
2. การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับเป็นอย่างไร จงอธิบาย
3. รถยนต์ใดบ้าง ที่ไม่ต้องทำประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ
4. การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจมีกี่ประเภท อะไรบ้าง
5. ความคุ้มครองของการประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัยเกิดจากเหตุการณ์ใดบ้าง
6. ภัยยกเว้นที่ผู้เอาประกันภัยไม่สามารถซื้อเพิ่มเติมได้มีอะไรบ้าง
7. การประกันอัคคีภัยมีกี่ประเภทอะไรบ้างจงอธิบาย
8. ความคุ้มครองของการประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัยให้ความคุ้มครองความเสียหาย ที่เกิดจากอะไรบ้าง
9. ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับเบี้ยประกันอัคคีภัย มีอะไรบ้าง
10. การประกันภัยอัคคีภัยสำหรับสถานประกอบธุรกิจ ความคุ้มครองอะไรบ้าง

บรรณานุกรม

- ฐิติวดี ชัยรัตน์. (2560). **การบริหารความเสี่ยงภัยและการประกันภัยในศตวรรษที่ 21** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูเกียรติ ฤกษ์อุดม. (2542). **การประกันภัย**. นครปฐม: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ธานี วรภัทร์. (2558). **กฎหมายว่าด้วยประกันภัย** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- มุกดา โควหกุล. (2541). **การประกันภัย.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.

THANK YOU!